

ÜNİTE 3

HUKUKSAL OLAYLAR
HUKUKİ FİLLER
HUKUKİ İŞLEMLER
HUKUKSAL İLİŞKİLER
HAKLAR

OLAYLAR

**HUKUKİ SONUÇ
DOĞURMAYAN
OLAYLAR (Doğa
Olayları)
Örn. Kuşun Ötmesi**

**HUKUKİ SONUÇ
DOĞURAN
OLAYLAR**

- Kendilerine hukuken hüküm ve netice bağlanan olaylara *hukuki olay* denir. Hukuki olaylar geniş anlamda ve dar anlamda olmak üzere iki grupta toplanır.
- Kanun koyucunun kişi iradesi sonucu olup olmadığına bakmaksızın hüküm ve netice bağladığı olaylar *geniş anlamda* hukuki olaydır.
- *Dar anlamda* hukuki olay, kişi iradesi sonucu olan ve hukuk düzeni tarafından kendisine hukuki sonuç bağlanan olaylardır. Bunlara *hukuki fiil* denir.

HUKUKİ OLAY

HUKUKÎ OLAYLAR

**Doğa Olaylarından
Kaynaklanan
Hukukî Olaylar
Örn. doğum/ölüm**

**İnsan
Davranışlarından
Kaynaklanan Hukukî
Olaylar**

İNSAN DAVRANIŞLARINDAN KAYNAKLANAN HUKUKÎ OLAYLAR

HUKUKÎ FİİLLER

HUKUKÎ OLAYLAR

**Hukuka Aykırı
Fiiller**

**Hukuka
Uygun Fiiller**

HUKUKÎ FİİLLER

**Fikir
Açıklamaları**

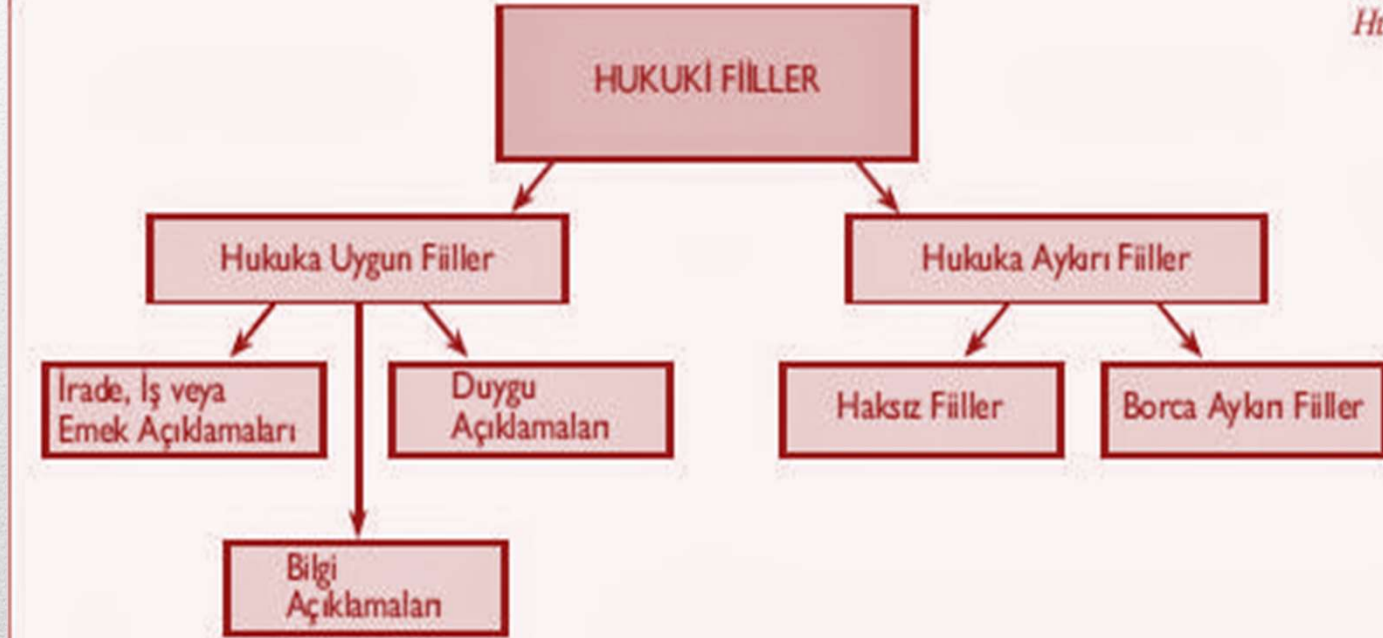
**Duygu
Açıklamaları**

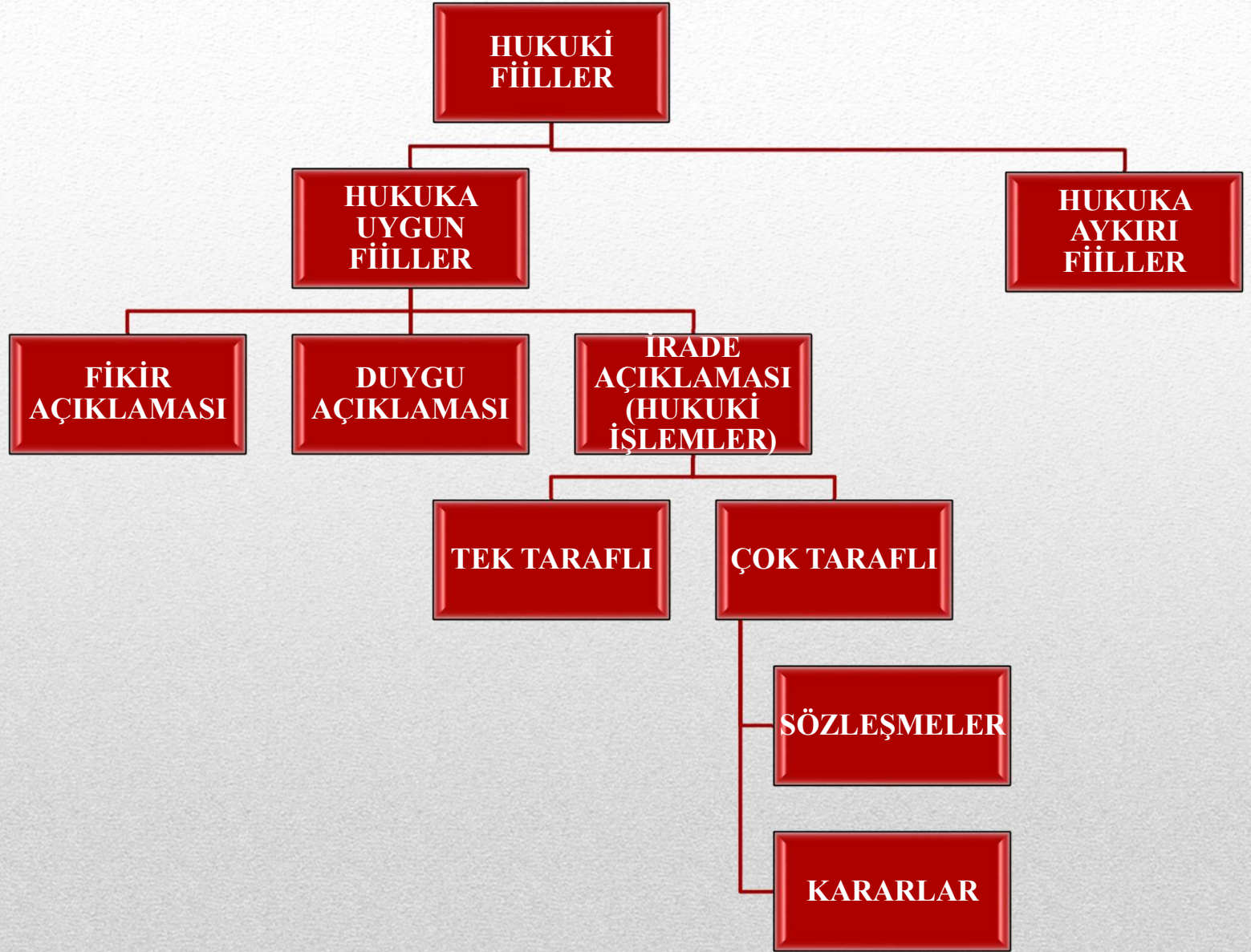
**İrade
Açıklamaları**

HUKUKA UYGUN FİİLLER

Şekil 6.2

Hukuki Filler

ÖZEL HUKUKTA HUKUKÎ İŞLEMLER

HUKUKÎ İŞLEMİN UNSURLARI

İRÂDE
AÇIKLAMASI

HUKUKÎ
SONUÇ

HUKUKÎ
İŞLEM

AÇIK

ÜSTÜ KAPALI

- *Hukuki işlem*, hukuk düzeninin irade açıklamasına hukuki sonuç bağlamasıdır.

HUKUKİ İŞLEM

HUKUKÎ İŞLEMLERİN ÇEŞİTLERİ

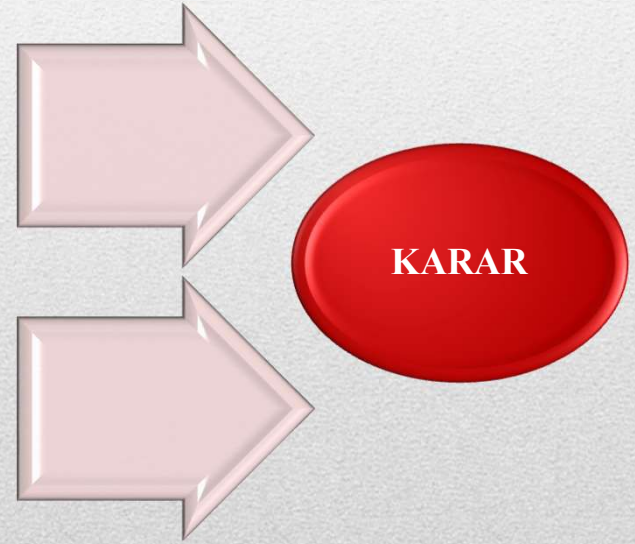
1) TEK TARAFLI H.İ.
2) ÇOK TARAFLI H.İ.
a) Sözleşmeler
b) Kararlar

1) İVAZLI H.İ.
2) İVAZSIZ H.İ.

1) SEBEBE BAĞLI OLAN
2) SEBEBE BAĞLI OLMAYAN
HUKUKÎ İŞLEMLER

1) SAĞLARARASI H.İ.
2) ÖLÜME BAĞLI H.İ.

1) TAAHHÜT İŞLEMLERİ
2) TASARRUF İŞLEMLERİ

- Bir hukuki işlemin, taraflarca istenilen ve hukuk tarafından tanınan sonucunun doğmasını engelleyen eksikliklere veya aykırılıklara *hukuki sakatlık* adı verilmektedir. Sakatlık yerine *hükümsüzlük* terimi de kullanılır.

- İRADE BOZUKLUĞUNDAN DOĞAN
- İŞLEMİN KONUSU VE ŞEKLİNDE SAKATLIK

HUKUKİ İŞLEMLERDE SAKATLIK

İrade ile beyan arasında *istenilerek* meydana getirilen uyumsuzluk halleri

Latife

Zihni
Kayıt

Muvazaa

İrade ile beyan arasında *istenilmeden* meydana getirilen uyumsuzluk halleri

Hata

Hile

Tehdit

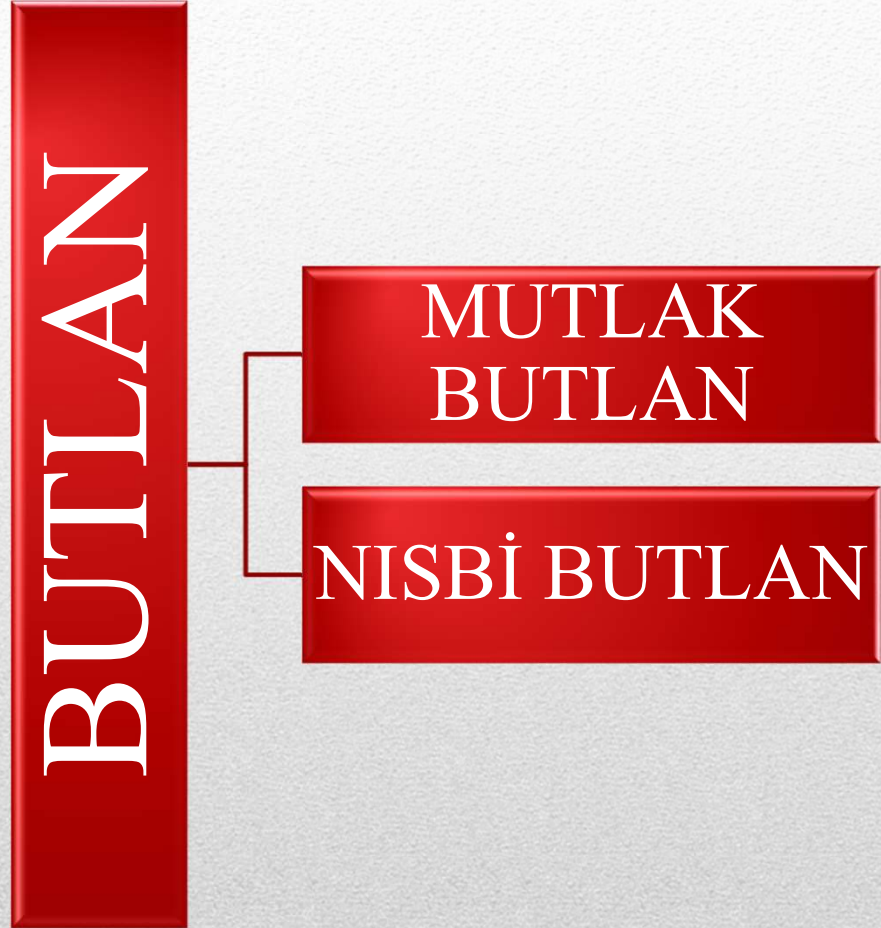
Hukuki İşlemlerde Sakatlığın Yaptırımları

Yokluk

- Bir hukuki işlemin kurucu şartlarını oluşturan unsurlar bulunmuyorsa, bu işlem hiç doğmamıştır.
- Yokluğun özel bir türü, evlendirme memuru önünde yapılmayan evlenmedir. Yok hükmünde sayılır.
 - Yokluk sakatlığı halinde, hakim bunu taraflar ileri sürmeseler de dikkate alır. Yok işlemi üçüncü kişiler de (herkes) ileri sürebilir.

Butlan

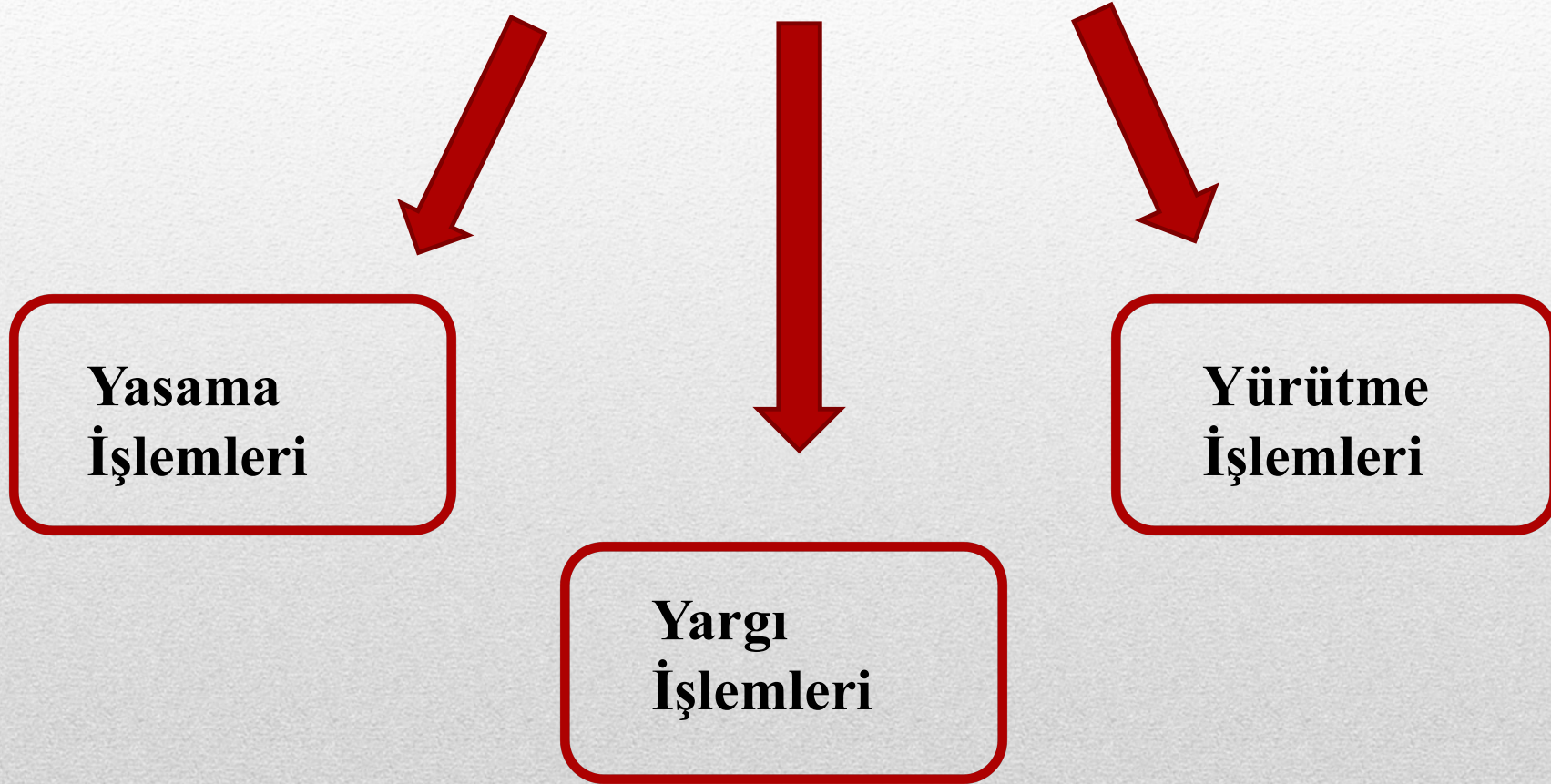
- Hukuki işlemin kurucu unsurları şeklen bulunmakla birlikte bunlardaki bazı eksikliklerden dolayı ortaya çıkan sakatlığa *butlan* (*hükümsüzlük*) denir.

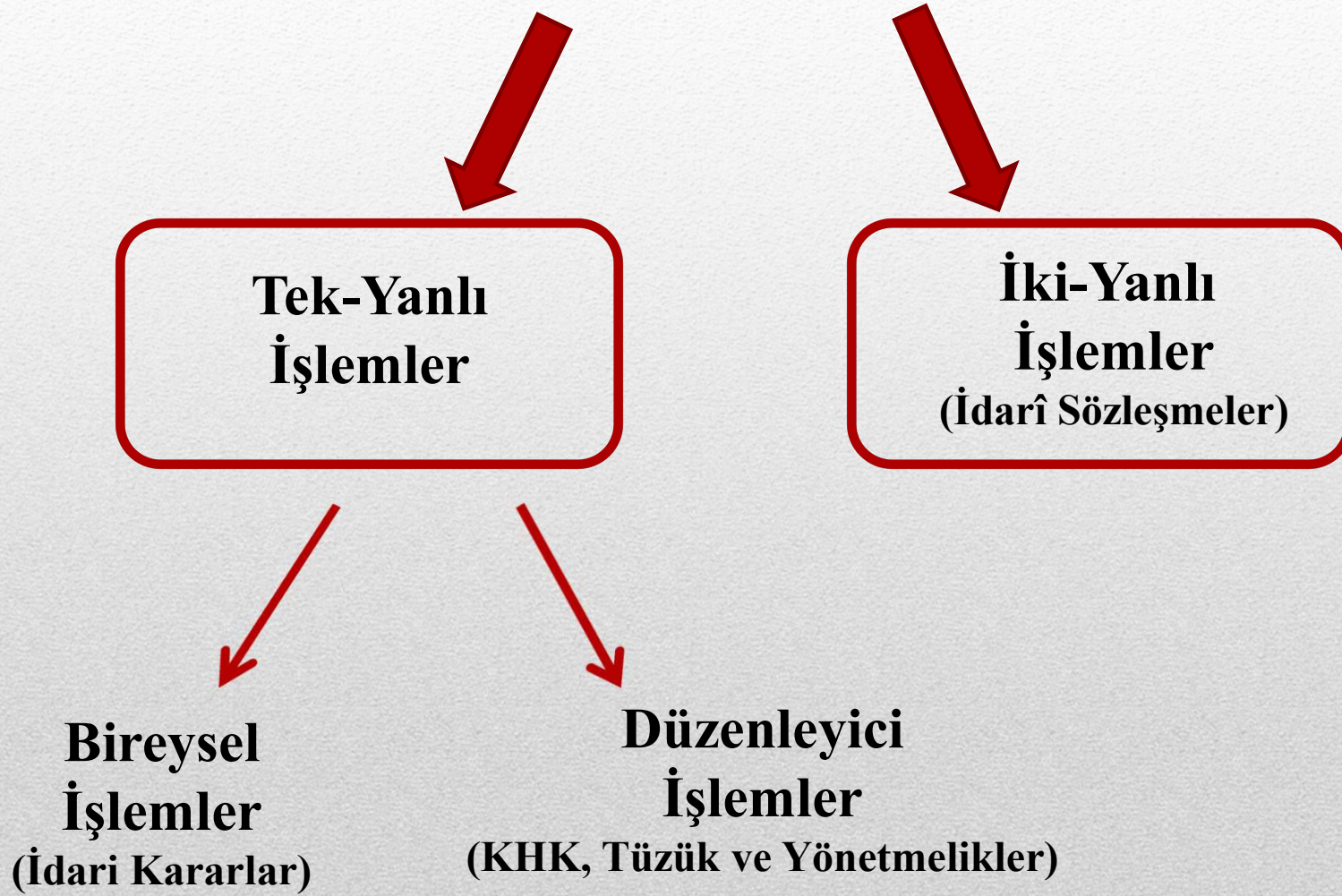
- *Eksiklik (Askıda hükümsüzlük)*, kurucu unsurları ve geçerlilik gerekleri mevcut olan ve bu nedenle geçerli sayılan bir işlemin, hukuki sonuçlarını doğurması için tamamlayıcı bir dış olgunun (geciktirici koşulun) sonradan gerçekleşmesine bağlanmasıdır.
- Örneğin bir küçüğün yaptığı borçlandırıcı işlem, yasal temsilcisi tarafından onaylanmadan sonuç doğurmaz.

Eksiklik (Askıda hükümsüzlük)

KAMU HUKUKU İŞLEMLERİ

İDARÎ İŞLEMLERİN TÜRLERİ

**KAMU
HUKUKUNUN
YAPTIRIMLARI**

**Ceza Hukuku
Alanında Müeyyide:**

**İdare Hukuku
Alanında Müeyyide:**

Ceza

Yokluk

İptal Edilebilirlik

Kamu Hukuku Alanında Yaptırımlar

HAK KAVRAMI

HAK KAVRAMI

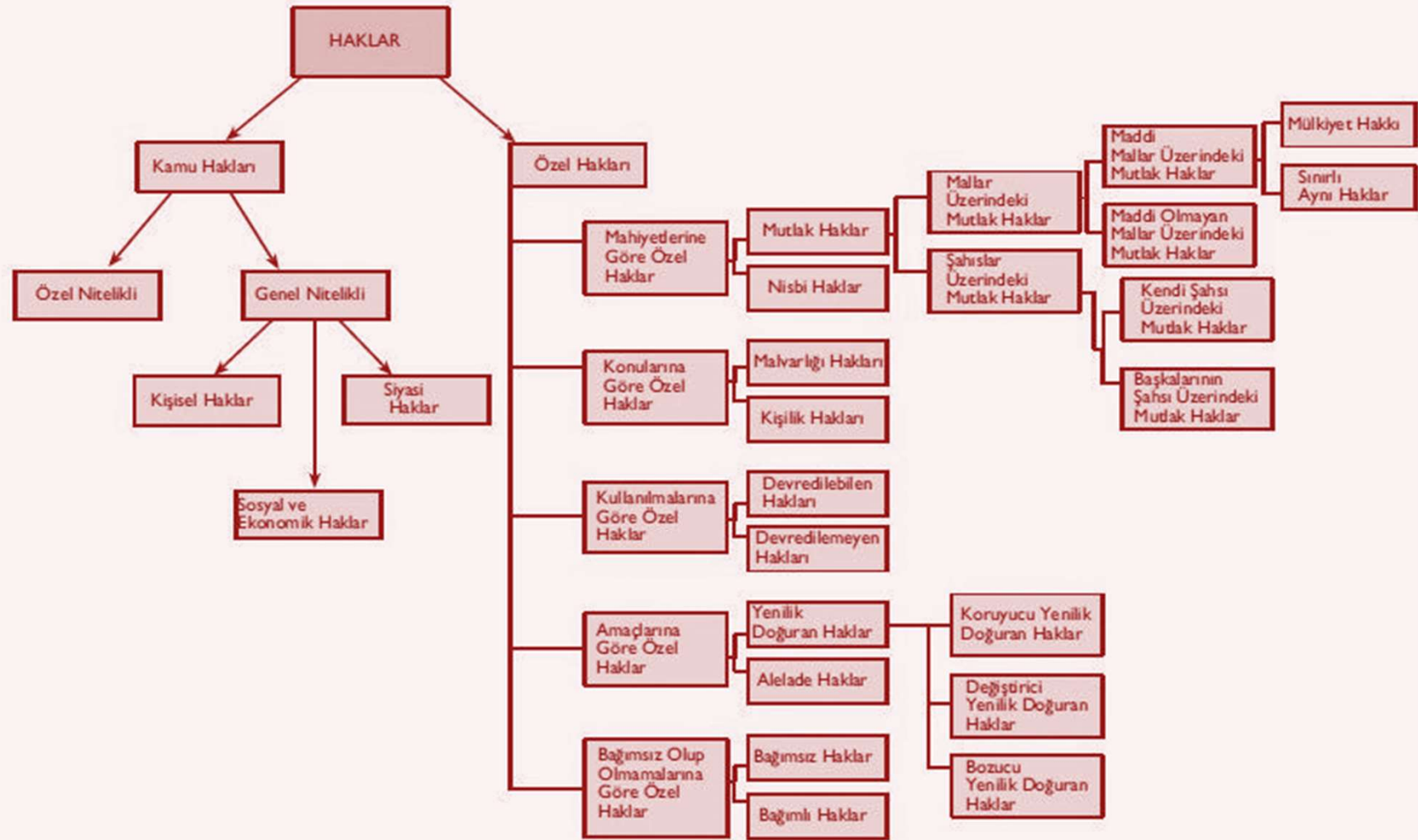
- *Hak*, hukuken korunan ve yararlanılması hak sahibinin iradesine bırakılan menfaatlerdir. Bu anlamda hakkın iki cephesi bulunmaktadır. İlk olarak hak, hukukun koruduğu bir ıkardır. İkinci olarak hak, sahibine bu korunmadan yararlanma yetkisi tanır.
-

- **Hak:** Hukuk düzeni tarafından kişilere tanınmış olan yetkilere, menfaatlere hak denir. Hukukta hak sahibi olabilen ve borç altına girebilen varlıklara şahıs (kişi) denir.
- **Haklar doğdukları hukuk kurallarına göre** kamu hakları ve özel haklar diye ikiye ayrılır:
 - **1) Kamu hakları:** Kamu hukukundan doğan haklardır. Ör. Seçme-seçilme, memur olma hakkı.
 - Özel haklardan yararlanmada kural olarak herkes eşit olduğu halde, kamu haklarından yararlanmada herkes eşit değildir. Kamu haklarından yararlanmak için vatandaş olmak ve hukuk düzenince belirlenen koşulları taşımak gerekir.
 - **2) Özel haklar:** Özel hukuktan doğan haklardır. Ör. Alacak hakkı, mülkiyet hakkı, kişilik hakları, fikri haklar.

Kamu ve özel haklar

Şekil 5.1

Hakların Sınıflandırılması

TEMEL HAKLAR VE ÇEŞİTLERİ

KİŞİ HAKLARI (KORUYUCU HAKLAR)

- * Kişi Dokunulmazlığı
- * Özel Yaşamın Gizliliği
- * Konut Dokunulmazlığı
- * Haberleşme Özgürlüğü
- * Yerleşme ve Seyahat Özgürlüğü
- * Düşünce ve İnanç Özgürlüğü
- * Basın ve Dernek Kurma Özgürlüğü
- * Toplantı ve Gösteri Yürütüşü Hakkı

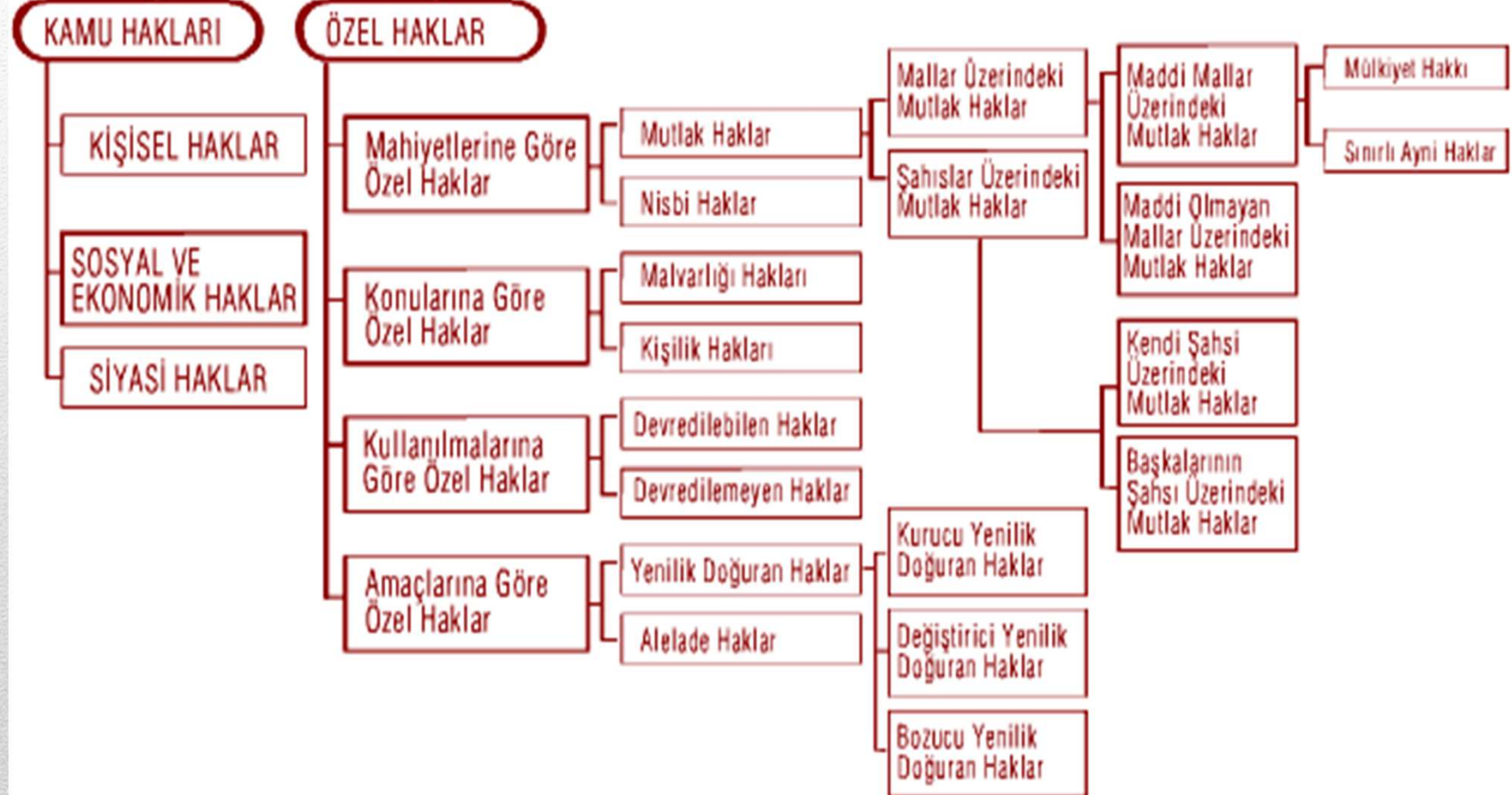
SOSYAL VE EKONOMİK HAKLAR (İSTEME HAKLARI)

- * Ailenin Korunması
- * Eğitim ve Öğrenim Hakkı
- * Çalışma Hakkı
- * Sendika Kurma Hakkı
- * Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt hakkı
- * Sağlık Hakkı

SİYASİ HAKLAR (KATILMA HAKLARI)

- * Vatandaşlık Hakkı
- * Seçme ve Seçilme Hakkı
- * Dilekçe Hakkı
- * Kamu Hizmetlerine Girme Hakkı
- * Siyasi Parti Kurma ve Siyasi Faaliyetlerde Bulunma Hakkı

HAKKIN TÜRLERİ

KAMU HAKLARI

- NEGATİF STATÜ HAKLARI
- POZİTİF STATÜ HAKLARI
- AKTİF STATÜ HAKLARI

ÖZEL HAKLAR

- MALVARLIĞI HAKLARI
- ŞAHİS VARLIĞI HAKLARI
- MUTLAK HAKLAR
- NİSPİ HAKLAR

HAK TÜRLERİ

